

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්වවාගණනය කළ මතය

සීමා සහිත කොළඹ කොමර්ෂල් පොහොර සමාගමේ (“සමාගම”) 2023 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2023 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2023 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වවාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වවාගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වවාගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී. හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.
- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,

- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>සමාගම විසින් අඩමාන ණය වෙන් කිරීම් ලෙස රු. 37,384,363ක් ණයගැති ශේෂයෙන් අඩුකර දක්වා තිබුණද මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ගිණුම්කරණ සටහන් අංක 3.8හි දැක්වෙන පරිදි සිදු කරන ලද ණයගැති කාල විශ්ලේෂණ වාර්තාවක් විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. තවද ණයගැති ශේෂයන්ට අදාළ කාල විශ්ලේෂණයන් සිදුකිරීමකින් තොරව වසර ගණනාවක සිට එකම අගයක් අඩමාන ණය වෙන් කිරීම් ලෙස ණයගැති ශේෂයෙන් අඩුකර දක්වා ඇති බවට නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>මෙම දෝෂය නිවැරදි කර ඇත.</p>	<p>ණයගැති කාල විශ්ලේෂණයක් සිදු කර අඩමාන ණය වෙන් කිරීම් හඳුනාගත යුතුය.</p>

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට තොග සත්‍යාපන වාර්තාව අනුව පොහොර තොගයේ වටිනාකම රු.29,771,585 ක් වුවද මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී අවසාන තොගයේ වටිනාකම ලෙස තොග ගිණුමේ වටිනාකම වූ රු.30,472,835 දක්වා තිබුණි.</p>	<p>ඉදිරි ගිණුම් වර්ෂයේදී මෙම ගැටලුව නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>භෞතික තොග සත්‍යාපන වටිනාකම අවසාන තොගයේ වටිනාකම ලෙස ගිණුම්ගත කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) මූල්‍ය වර්ෂය තුළදී ඉන්දිය ණය පහසුකම් හා ආධාර යටතේ ලැබී තිබුණු ටී.එස්.පී, යූරියා සහ එම්.ඕ.පී යන පොහොර මෙට්‍රික් ටොන් 111,077 ක් වරායේ සිට හුණුපිටිය ප්‍රධාන ගබඩාව සහ ප්‍රාදේශීය ගබඩා වෙත රැගෙනයාම දක්වා නිෂ්කාශන, ප්‍රවාහන, බැමේ පැටවීමේ කුලී සහ පරිපාලන වියදම් වශයෙන් දරන ලද බව දැක්වෙන එකතුව රු.1,346,652,978 ක මුදල භාණ්ඩාගාරයෙන් ප්‍රතිපූරණය කරගත හැකි වියදම් ලෙස ගැනුම් පිරිවැයෙන් අඩු කර දක්වා තිබුණි. එසේ අඩුකරන ලද වටිනාකම සමාගමේ සාමාන්‍ය මෙහෙයුම් කටයුතු යටතේ පොහොර ගැනුම් වෙනුවෙන් දරන ලද වියදම් සහ ණය සහ ආධාර යටතේ ආනයනය කරන ලද පොහොර වෙනුවෙන් දරන ලද වියදම් වල එකතුව ඉක්මවා ගොස් තිබුණු අතර ඒ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ගැනුම් පිරිවැය රු.505,074,049 ක බැර අගයක් බවට</p>	<p>ඉදිරියේ දී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපූරණයන් නිවැරදි ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ගැළපිය යුතුය.</p>

පත්ව තිබුණි. මෙය අසාමාන්‍ය කරුණක් ලෙස නිරීක්ෂණය කරන අතර ගැනුම් පිරිවැය බැර අගයක් බවට පත්වූ ආකාරය පිළිබඳව පිළිගත හැකි පැහැදිලි කිරීමක් ලබා දීමට සමාගම අපොහොසත් විය.

(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ විකුණුම් පිරිවැය ගණනය කිරීමේදී විකුණුම් පිරිවැය ලෙස සැලකිය නොහැකි ප්‍රාදේශීය පොහොර ගබඩා සහ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන වෙත පොහොර බෙදාහැරීම වෙනුවෙන් දරන ලද ප්‍රවාහන ගාස්තු වියදම වූ රු.453,863,594 ක්, පොහොර විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ ක්‍රියාවලියට අයත් ප්‍රධාන කාර්යාලයේ පැටවීමේ ගාස්තු රු.9,646,304 ක්, ප්‍රාදේශීය ගබඩා තුළදී දරන ලද පැටවීමේ හා බැමේ ගාස්තු රු.339,744 ක්, ප්‍රාදේශීය ගබඩාවන්හි සුළු මුදල් වියදම් රු.29,850 ක්, සේවක වැටුප්, සේවක අර්ථසාධක සහ සේවක භාරකාර අරමුදල් දායකය, අතිකාල දීමනා, 1/20 දීමනා, දිරි දීමනා, ප්‍රසාද දීමනා, සංයුක්ත දීමනා වශයෙන් ගෙවූ එකතුව රු.7,122,689 ක් ඇතුළත් කර තිබීම හේතුවෙන් මෙහෙයුම් ලාභය රු.471,002,181කින් අඩුවී තිබුණි.

මෙම වියදම විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පිරිවැය යටතට ගැනෙන වියදමක් සේ පෙනුනද සත්‍ය ලෙසම මෙම වියදම සමාගමේ විකිණීමේ හෝ බෙදාහැරීමේ කටයුත්තක් සඳහා දරන ලද්දක් නොවේ. මෙම වියදම් පසුගිය වර්ෂයෙහි ණය හා ආධාර මඟින් ගෙන්වන ලද පොහොර පැටවීමේ හා බැමේ ගාස්තු සඳහා දරන ලද වියදමකි. එම වියදම භාණ්ඩාගාරය මඟින් අප සමාගම වෙත ජර්නලිසරණය කළ යුතු වේ. එබැවින් මෙම වියදම විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පිරිවැය යටතට අයත් නොවන වියදමක් බව අපගේ අදහසයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් නිවැරදි තොරතුරු හෙළිදරව් වන ආකාරයට වියදම් වර්ගීකරණය කළ යුතුය.

(ඈ) භාණ්ඩ ලැබීම පත්‍ර 39 කට අදාළ රු.19,371,441 ක් වටිනා ගනුදෙනු අංක 2000 දරන තොග ගිණුම තුළ ගිණුම් ගත කර පසුව අංක J/MAY/0028 දරන ජර්නල් සටහන මඟින් දේශීය සහ විදේශීය වෙළඳ ණයනිම් ගිණුම් වලට හරකර තිබුණි. නමුත් එම භාණ්ඩ ඉවත් කිරීමට හේතුවේ ජර්නල් සටහන් සමඟ ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

වැරදි නිවැරදි කිරීම සඳහා භාවිතා කරන ලද ජර්නල් සටහනකි. එම වටිනාකම සම්බන්ධයෙන් වූ විස්තර ඉදිරිපත් කර ඇත.

ජර්නල් සටහන් තැබීමේදී ජර්නල් වවුචර් සමඟ උපකාරක ලියවිලි ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

(ඉ) 2021 ඔක්තෝබර් 18 දින නැතෝ නයිට්‍රජන් දියර පොහොර බෝතල් 100,224 ක් ආනයනයට සැපයුම්කරු වෙත බෝතලයකට ඇ.ඩො 12.45.බැගින් රු.253,301,126 ක් ගෙවීම් කර ඇතත් පසුව බෝතලයක මිල ඇ.ඩො 10 .දක්වා අඩු කර, වැඩියෙන් ගෙවූ රු.49,846,406 ක මුදල හිලවී කිරීමට සැපයුම්කරු එකඟවී තිබුණද විගණන දින වන විටත් එම මුදල හිලවී කර ගැනීමට සමාගම විසින් කටයුතුකර නොතිබුණු අතර එය අවසන් ගිණුම් වලින් හෙළිදරව්කර නොතිබුණි.

අදාළ මුදල කැබනට පත්‍රිකාවක් හරහා පසුව කරන ලද මිල සංශෝධනයක් හේතු කොට ගෙන හටගෙන ඇති අතර, මේ සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන මහා භාණ්ඩාගාරය වෙතින් සපයන ලද හෙයින් වැඩිපුර ගෙවන ලද මුදල නැවත අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මහා භාණ්ඩාගාරය දැනුවත් කිරීමට ද කටයුතු කර ඇතමෙම නොගය .

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා මූල්‍ය නිපාදන මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් ප්‍ර ලබා දී ඇති හෙයින් තොගය අගය රීමක් සිදු කර නොමැති අතරකි, සැපයුම්කරුගෙන් අය විය යුතු මුදලක්

සැපයුම්කරුට වැඩිපුර ගෙවා ඇති මුදල් අයකර ගැනීමට අදාළ පියවර ගත යුතුය.

ලෙස දක්වාලීමේ හැකියාවක් ද නොමැත.

- (ඊ) 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විටත් ගොවීන් වෙත බෙදාහැරීම සිදුනොකළ වටිනාකම රු. 3,672,270 ක නැතෝ නයිට්‍රජන් දියර පොහොර මි.ලීටර් 500 බෝතල් 1,809ක් මෙම සමාගමේ ගබඩාවල සහ වටිනාකම රු. 1,423,030ක් වන දියර පොහොර බෝතල් 701ක් සීමා සහිත ලංකා පොහොර සමාගමෙහි ගබඩාවල පවතින බවත් එම සියලු පොහොර 2023 දෙසැම්බර් මාසය වන විට කල් ඉකුත්වීමට නියමිත බවත් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය. දියර පොහොර ආනයනයේදී හානිවි සහ කාන්දුවී ඇති බෝතල් ප්‍රමාණය 11 ක් වන අතර ආනයනයේදී ඇති වී ඇති උෞනතාවය බෝතල් 7කි. එහි වටිනාකම රු.36,540 ක් විය.
- (උ) පරිගණකගත ගිණුම්කරණ පද්ධතිය මගින් පිළියෙල කර තිබුණු ලෙජර් ගිණුම්වල ආරම්භක ශේෂ ස්වයංක්‍රීයව ජනනය නොවීම හේතුවෙන් එම පද්ධතිය තුළින් ලබා ගන්නා ලද ශේෂ පිරික්සුමේ ශේෂ හා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් ශේෂ අතර වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය විය.
- (ඌ) 2022 පෙබරවාරි 01 දිනැති අංක අමප/22/0077/323/003 දරන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය ප්‍රකාරව සීමා සහිත ලංකා පොහොර සමාගම හා සීමා සහිත කොළඹ කොමර්ෂල් පොහොර සමාගම ඒකාබද්ධ කර තනි සමාගමක් ලෙස පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය සාකච්ඡා හා නියමිත කටයුතු සිදුවෙමින් පවතින අතර ඒ අනුව කොළඹ කොමර්ෂල් පොහොර සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවිනිශ්චිත බව නිරීක්ෂණය වන අතර සමාගම් ඒකාබද්ධ කිරීමේ තීරණය සම්බන්ධයෙන් ගිණුම්කරණ සටහනක් මගින් හෝ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කිරීමක් සිදුකර නොතිබුණි.
- (එ) 2023 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් රු.15,904,111 ක් වටිනා ඇසුරුම් මළ භෞතිකව සත්‍යාපනය කර වාර්ෂික තොග සත්‍යාපන වාර්තාවේ ඇතුළත් කර නොතිබුණි.

අදාළ නයිට්‍රජන් දියර පොහොර බෙදාහැරීම සඳහා අප සමාගම් වෙත ලිඛිත අවසරයක් හෝ බෙදාහැරීමේ සැලැස්මක් කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයෙන් මේ දක්වා ලැබී නොමැත. එම සැලැස්ම ලද වහාම අවශ්‍ය කටයුතු කරනු ලැබේ.

මෙම ගැටලුව මේ වන විට නිවැරදි කර ඇත.

මේ සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලබන බව දන්වා සිටිනු කැමැත්තෙමි.

අසුරුම් ද්‍රව්‍ය තොගයෙහි භෞතික සත්‍යාපනයක් සිදු කිරීමට කටයුතු කොට ඇති අතර, මෙම ගැටලුව ඉදිරියේ දී ඇති නොවනු ඇත .

කල් ඉකුත් වීමට පෙර පොහොර තොග බෙදාහැරිය යුතුය.

ආයතනික සම්පත් සැලසුම්කරණ මෘදුකාංග පද්ධතිය (ERP) පූර්ණ ලෙස උපයෝජනය කිරීම කටයුතු කළ යුතුය.

සමාගම් ඒකාබද්ධ කිරීමේ තීරණය ගිණුම්කරණ සටහනක් මගින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කළ යුතුය.

තොග සත්‍යාපනය කර වාර්තාවට ඇතුළත් කළ යුතුය.

- (ඒ) සමාගමේ ලැබීම් ගිණුම් තැබීමේ දුර්වලතා බැංකු ගිණුම් වෙත ලැබෙන සෘජු සෘජු තැන්පතු ලැබීම් හේතුවෙන් බැංකු ගිණුමට සෘජු තැන්පතු තැන්පතු හඳුනා ගැනීම සඳහා සමාගම හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත ලෙස ලැබුණු රු.942,719 ක්ද ඇතුළත්ව විසින් ගත හැකි සියලු ක්‍රියාමාර්ග කළ යුතුය. සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දිනයට ලැබී ගෙන තිබුණ ද එම උපදෙස්වලට නිබුණු රු.5,029,353 ක් හඳුනා ගෙන ගිණුම් පටහැනිව තෙවන පාර්ශවයක් කටයුතු කිරීම හේතුවෙන් මෙම ගැටලුව පැන නැගී ඇත. හඳුනා ගත හැකි සියලු ශේෂ ඒ ඒ ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ගිණුම් වලට බැර කිරීමට කටයුතු කොට ඇත.
- (ඔ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය තත්ත්ව ශේෂ තහවුරු කිරීමේ ලිපි අදාළ අවශ්‍ය සාක්ෂි ඉදිරිපත් ප්‍රකාශනයෙහි ඇතුළත් වෙළඳ ණයගැති ණයගැතියන් සඳහා යොමු කොට කිරීමට කටයුතු කළ ශේෂය වූ රු.1,053,306,348 ක් වෙනුවෙන් නිබුණ ද ඒ සඳහා පිළිතුරු ලැබී යුතුය. කේවල ණයගැති උපලේඛනය විගණනයට නොමැත.
- (ඔ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් පාරිභෝගික ගොවිජන සංවර්ධන නිවැරදි ණයගැති තැන්පතු හා අධි ලැබීම් ශේෂය වූ රු.178,913,393 ක් සම්බන්ධයෙන් ශේෂ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අදාළ අවශ්‍ය සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කළ තහවුරු ලිපි හා ලේඛන විගණනයට අදාළ අදාළ ශේෂයන් හඳුනාගත ඉදිරිපත්කර නොතිබුණි. එම ශේෂය තුළ වූ ඇත.තොරතුරු ලැබුණු පසු අදාළ ගැටලුව විසඳීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.
- (ක) 2016 වර්ෂයේ සහනාධාර පොහොර නිකුත් කිරීම නතර කර ගොවීන්ට මුදල් ලබාදීමේ මුදල සහනාධාර මුදලක් නොවන අතර, 2016 විවෘත වෙළඳපොළ ක්‍රමයට සහනාධාර ප්‍රතිපත්තිය වෙනස් කිරීම තත්වය තුළ සහනාධාර පොහොර හේතුවෙන් 2016 පෙබරවාරි 29 දිනට සමාගම ලෙස රු.350 ට විකිණීමට තිබූ සතුව තිබුණු පොහොර මෙට්‍රික් ටොන් 55,809 පොහොර රු.2,500 ට විකිණීමෙන් කටයුතු කළ යුතුය. කට අදාළ සහනාධාර වටිනාකම වන උපයා ගන්නා ලද අමතර ආදායමකි. රු.2,112,468,040 ක් භාණ්ඩාගාරයට වර්තමාන විවෘත වෙළඳපොළ ප්‍රේෂණය නොකර ගෙවිය යුතු වටිනාකමක් තත්වයක් තුළ ආයතනයේ කටයුතු කෙටි කාලීන ණය සඳහා වූ පොලී වියදම් සහ පවත්වාගෙන යාම සඳහා ඉහත මුදල මුද්දර හා ලිපිද්‍රව්‍ය ගාස්තු ලෙස කරාක ප්‍රාග්ධනයක් ලෙස යොදා රු.1,009,667,181 ක් එම මුදලින් දරා තිබුණි. ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වන අතර, එම මුදල අදාළ වටිනාකම භාණ්ඩාගාරයට ප්‍රේෂණය ස්ථාවර තැම්පතු ලෙස පවත්වාගෙන කරන මෙන් පෙර වර්ෂයේ විගණන වාර්තාව යාමෙන් ණයවර ලිපි විවෘත කිරීමේ දී

මගින් නිර්දේශකර තිබුණද සමාගම විසින් එම නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමකින් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනය වන විට භාණ්ඩාගාරයට ගෙවිය යුතු වටිනාකම රු.1,102,800,859 ක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ජංගම වගකීම් යටතේ හෙළිදරව් කර තිබුණි.

ඇපකර ලෙස බැංකුව වෙත ලබා දීමට සිදු වේ. මෙම මුදල ආයතනය වෙතම රඳවා ගැනීම සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරය සමඟ පැවැති සාකච්ඡාවන්හි දී එකඟතාවය ලබා දී ඇති අතර, එම එකඟතාවය ලිඛිතව ලබා ගැනීමට කටයුතු කරමි.

(ග) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ඉන්දිය ණය ක්‍රමය මත ලැබුණු පොහොර මෙට්‍රික් ටොන් 28,100 ක පොහොර තොග ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන මගින් අලෙවි කිරීමෙන් ලැබී තිබුණු රු.2,416,052,756 ක මුදලින් රු.1,582,713,863 ක් පමණක් භාණ්ඩාගාරයට ප්‍රේෂණය කර රු.833,338,893 ක මුදලක් වර්ෂය අවසාන දින වන විටත් සමාගමේ බැංකු ගිණුම් තුළ නිෂ්ක්‍රීය ලෙස රඳවා ගෙන තිබුණි.

ඉන්දිය ණය පදනම මත ලබා ගත් පොහොර වලින් වී සඳහා නිකුත් කරන ලද පොහොර සඳහා වූ මුදල් රැස් කිරීම ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව සිදු කරනු ලබන අතර, මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත එම ප්‍රේෂණය කිරීම ද එම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදු කරයි. වී හා බඩඉරිඟු සඳහා නිකුත් කරනු ලබන පොහොර සඳහා මුදල් රැස් කිරීම හා මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත ප්‍රේෂණය කිරීම සමාගම හරහා සිදු වේ. මේ වන විටත් එලෙස රැස් කරන ලද මුදලින් මහා භාණ්ඩාගාරයේ එකඟතාවය මත එම මුදලින් මෙහෙයුම් වියදම් සඳහා දරණ ලද මුදල් හැර අනෙකුත් සියළු මුදල් මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත ප්‍රේෂණය කර අවසන් ඇති අතර, ආයතනය වෙත තොග ආනයනය හා බෙදාහැරීම දක්වා වූ මෙහෙයුම් වියදම් මහා භාණ්ඩාගාරයට ලබා දුන් පසු ඉතිරි ආදායම් ද මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත ප්‍රේෂණය කිරීමට අපේක්ෂා කරයි.

භාණ්ඩාගාරයට ප්‍රේෂණය කළ යුතු වටිනාකම් තහවුරු කරගෙන නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ච) සමාගම වෙත නීත්‍යානුකූලව පවරාගෙන නොමැති සමාගමේ ප්‍රධාන කාර්යාලය පිහිටි වත්තල හුණුපිටිය ඉඩම රු.90,000,000 කට අගයකර ජංගම නොවන වත්කම් තුළ ඇතුළත් කිරීම හේතුවෙන් ජංගම නොවන වත්කම් එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි.

දීර්ඝ කාලීනව අප සමාගම මෙම ඉඩම භාවිතා කර ඇති අතර, ඉඩමෙහි අයිතිය ලබා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය නීතිමය කටයුතු ද මේ වන විටත් සිදු කරමින් පවතින බව දන්වා සිටිනු කැමැත්තෙමි.

නීත්‍යානුකූල හිමිකමක් ඇති වත්කම් පමණක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඇතුළත් කළ යුතුය.

- (ඵ) මුළු පිරිවැය රු. 4,979,818 ක් වූ මෘදුකාංග පද්ධතියේ ගිණුම් ගතකර තිබුණු රු.3,894,518 ක වටිනාකම පමණක් 2022 සැප්තැම්බර් 01වන දින නොනිමී වැඩ ප්‍රාග්ධන ගිණුමෙන් ඉවත්කර දේපළ පිරිසිදු උපකරණ යටතේ වූ පරිගණක හා මුද්‍රණ යන්ත්‍ර ගිණුමට හර කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ඒ සඳහා දරන ලද රු. 1,085,300 ක වටිනාකම එම ගිණුමට හර නොකිරීම හේතුවෙන් ජංගම නොවන වත්කම් එම ප්‍රමාණයෙන් අවතක්සේරු වී තිබුණි.
- නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ. ඉදිරියේදී අවශ්‍ය නිවැරදි කිරීම් කරනු ලැබේ.
- අදාළ වත්කම් වල පිරිවැය නිවැරදි ලෙස හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
- (ච) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පෙර වර්ෂ වෙනුවෙන් හිඟ හිටි දුරකථන ගාස්තු වෙනුවෙන් ගෙවූ රු. 172,030ක් දුරකථන ගාස්තු ගිණුමට හර කර තිබීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවී තිබුණි.
- නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ. ඉදිරියේදී අවශ්‍ය නිවැරදි කිරීම් කරනු ලැබේ.
- වර්ෂයට අදාළ ආදායම හඳුනාගත යුතුය.
- (ඃ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් ප්‍රකාශනයෙහි ඇතුළත්කර ඇති වාර්ෂික ක්ෂය වටිනාකම වන රු.40,324,267 වෙනුවට සදොස් ලෙස මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ රු.40,058,378 ක් ලෙස ඇතුළත්කර තිබීම හේතුවෙන් මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වන මුදල් ප්‍රවාහයෙහි මුදල් ගලා ඒම රු.265,889ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.
- (i) මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ බදුපෙර ලාභයට ජංගම නොවන වත්කම් ඉවත් කිරීමේ ලාභය ගැළපිය යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂයේ රු.194,329ක් වන වත්කම් ඉවත් කිරීමේ වටිනාකම ගළපා නොතිබුණි. ඒ අනුව මෙහෙයුම් මුදල් ප්‍රවාහය එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි.
- මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය සැකසීමේ දී සිදු වී ඇති දෝෂ ඉදිරියේ දී නිවැරදි කිරීමට එකඟ වෙමි .
- මුදල් ගලා ඒම සහ ගලායාම් නිසි පරිදි හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
- (ii) දේපළ පිරිසිදු උපකරණ විකිණීමට අදාළ සත්‍ය මුදල් ගලාඒම් වටිනාකම වන රු.287,340 ක් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ ගිණුම්ගත කිරීම වෙනුවට ඉවත් කරන ලද දේපළ පිරිසිදු උපකරණවල පිරිවැය වන රු.358,900 ක වටිනාකම දක්වා තිබීම හේතුවෙන් රු.71,560 ක ප්‍රමාණයකින් ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වන මුදල් ප්‍රවාහය වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය සැකසීමේ දී සිදු වී ඇති දෝෂ ඉදිරියේ දී නිවැරදි කිරීමට එකඟ වෙමි .
- මුදල් ගලා ඒම සහ ගලායාම් නිසි පරිදි හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

(iii) වත්කම් ගිණුමට ගිණුම්ගත කළයුතු මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය සැකසීමේ දී සිදු වූ වාර්ෂික ක්ෂය නිසි පරිදි පරිගණක හා මුද්‍රණ යන්ත්‍ර පිරිවැය වන වී ඇති දෝෂ ඉදිරියේ දී නිවැරදි හඳුනාගත යුතුය. රු. 1,085,300 ක් කෙරිගෙන යන වැඩ කිරීමට එකඟ වෙමි.

ගිණුමේ දක්වා තිබීම හේතුවෙන් ඊට අදාළ වාර්ෂික ක්ෂය රු. 158,273 ක් අඩුවෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි. ඒ අනුව වර්ෂයේ ලාභය හා ජංගම නොවන වත්කම් එම වටිනාකමෙන් අධිකක්සේරු වී ඇති අතර මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය තුළ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වන මුදල් ප්‍රවාහයෙහි මුදල් ගලාපීම් එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

(ණ) පසුගිය වර්ෂ 04හි සමාගමේ විකුණුම් වලට මෙය මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඉදිරිපත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සාපේක්ෂව විකුණුම් පිරිවැය සියයට 73ක් කිරීමේ දෝෂයක් වේ. සමාගම විසින් නිවැරදි තොරතුරු සියයට 89ක් අතර ප්‍රතිශතයක පැවති නමුත් දරන ලද සමාගම වෙත මහා ඉදිරිපත් කළ යුතුය. සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එම ප්‍රතිශතය සියයට 14ක අගයක් ගෙන තිබුණි

මෙය මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඉදිරිපත් කිරීමේ දෝෂයක් වේ. සමාගම විසින් දරන ලද සමාගම වෙත මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ප්‍රතිපූර්ණය කළ යුතු පරිපාලන හා ප්‍රවාහන වියදම් විකුණුම් පිරිවැයෙන් කපා හැරීම හේතුවෙන් මෙලෙස විකුණුම් පිරිවැයෙහි අගය අඩු වී ඇතකෙසේ . නමුත් ඉදිරි වර්ෂයේ සිට ඉහත සඳහන් භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබිය යුතු මහා භාණ්ඩ වියදම් සමාගමෙහි ආදායමක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඇතුළත් කිරීමට අප යෝජනා කරනු ලබන අතර, ඉදිරියේ දී ඒ අනුව කටයුතු කරන්නෙමි .

1.5.3 අධිකාරී බලය නොලත් ගනුදෙනු

අධිකාරී බලය නොලත් ගනුදෙනු විස්තරය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) පරිගණක පද්ධතියට ජර්නල් සටහන් ඇතුළත් කිරීමේදී ඒ සඳහා විධිමත් අනුමැතියක් ලබා ගැනීමේ අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කර නොතිබුණි. ජර්නල් සටහනට අදාළ ආධාරක ලියවිලි ජර්නල් සටහන සමඟ ඉදිරිපත්කර නොතිබීම හේතුවෙන් අදාළ ජර්නල් සටහන් අසම්පූර්ණ බව වැඩිදුරටත් නිරීක්ෂණය විය.	යම් යම් අවස්ථාවලදී මෙම ගැටලුව මතුවී ඇති බව පෙනී යයි එබැවින් .ඉදිරියේ දී මේ ආකාරයෙන් ගැටලු ඇති නොවීමට අවශ්‍ය අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කිරීමට කටයුතු කරනු ලබන බව දන්වා සිටිනු කැමැත්තෙමි.	ජර්නල් සටහන් සඳහා විධිමත් අනුමැතියක් ලබා ගත යුතුය.
(ආ) රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ අංක PED/P/04/24(1) හා 2021 අප්‍රේල් 06 දිනැති ලිපිය අනුව සමාගම විසින් වාර්ෂිකව ලබාගන්නා නැව් භාණ්ඩ බැම කඩිනම් කිරීමේ ආදායමෙන් සියයට 50 ක	රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ අංක PED/S/CCFI/03/05/(i) දරන ලිපියෙහි මූලික වැටුප පදනම් කර ගනිමින් දිරි දීමනා ගෙවීමට සිදු කළ යුතුය යන්න සඳහන් වී නොමැති බව	රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ අංක PED/P/04/24(1) හා 2021 අප්‍රේල් 06 දිනැති

ප්‍රමාණයක් පමණක් සේවකයන්ගේ කාර්යසාධන මත පදනම්ව මාස 03 ක මූලික වැටුපකට සමාන මුදලකට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය යටතේ ගෙවිය යුතු වුවත් සමාගම විසින් සේවකයින්ගේ මූලික වැටුප හා ජීවන වියදම් දීමනා යන දෙකෙහි එකතුව පදනම වශයෙන් ගෙන ගෙවීම් කර තිබුණි. ඒ අනුව ගෙවා තිබුණු මුදල රු.16,269,635 වන අතර මූලික වැටුපට ගණනය කිරීමේදී ගෙවිය යුතු මුදල රු.13,949,760 කි. ඒ අනුව රු.2,319,875 මුදලක් උක්ත ලිපියෙන් කොන්දේසි උල්ලංඝනය කරමින් ගෙවා තිබුණි.

අවධාරණය කරනු ලබන අතර, එහි සඳහන් වනුයේ වැටුප ලෙසයි. ඒ අනුව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය පරිදි දළ වැටුප පදනම් කර ගනිමින් දිරි දීමනා ගෙවනු ලැබ ඇත. එබැවින් ලිපියෙහි කොන්දේසි කිසිවක් උල්ලංඝනය වී නොමැති බව දන්වනු කැමැත්තෙමි.ලිපියෙහි පිටපතක් දක්වා ඇත.

වක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය. වැඩිපුර ගෙවන ලද මුදල් අයකර ගත යුතුය.

(ඇ) 2022 දෙසැම්බර් 21 දිනැති අංක PED 08/2022 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව දිරිදීමනා ගෙවීමේදී පෙර වර්ෂයන්ට අදාළව මහා භාණ්ඩාගාරයට ගෙවියයුතු ලාභාංශ ගෙවා තිබිය යුතු වුවද සමාගම විසින් 2019/2020, 2020/2021 හා 2021/2022 වර්ෂවලට අදාළව ගෙවියයුතු ලාභාංශ නොගෙවා 2022 දෙසැම්බර් 07 දින දිරිදීමනා ගෙවා තිබුණි.

2021, 2022 වර්ෂ සඳහා ලාභාංශ ගෙවීම ප්‍රමාද වී තිබෙනුයේ වාර්ෂිකව මහා සහා රැස්වීම් පැවැත්වීමට ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් වන අතර, මේ වන විට ඉහත වර්ෂ සඳහා වාර්ෂික මහා සහා රැස්වීම් සියල්ල පවත්වා ලාභාංශද මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත ප්‍රේෂණය කරනු ලැබ ඇත.

රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දොපර්තමේන්තු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ අංක PED 08/2022 දරන වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව භාණ්ඩාගාරයට ගෙවියයුතු ලාභාංශ ගෙවීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය

කොළඹ කොමර්ෂල් පොහොර සමාගම පෞද්ගලිකරණය කරන ලද 1994 ජූලි 29 දින සිට නැවත සමාගම රජය විසින් අත්පත්කර ගන්නා දින වන 1997 ජනවාරි 20 යන කාල සීමාව තුළදී විවිධ පෞද්ගලික ආයතන 15 ක් සඳහා ණය පදනම මත පොහොර නිකුත් කිරීම වෙනුවෙන් විගණන දිනය වූ 2023 සැප්තැම්බර් 22 වන විටත් තව දුරටත් අය විය යුතු මුදල රු.22,053,338 ක් විය. මෙම ණය ශේෂය සනාථ කිරීම සඳහා අදාළ ලියවිලි සමාගම සතුව නොපවතින අතර ඒ හේතුවෙන් නීතිමය ක්රියාමාර්ග ගැනීමට සමාගම අපොහොසත් වී ඇත.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

මෙම ගැටලුව පිළිබඳ අපගේ අවධානය යොමු වී ඇති අතර, මෙම ශේෂ පිළිබඳ විමර්ශනය අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා මේ වන විටත් අමාත්‍යාංශ මට්ටමින් කමිටුවක් පත් කර ඇති අතර, එම කමිටුවේ නිර්දේශ මත ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට අපේක්ෂා කරමි.

නිර්දේශය

ණය ශේෂ අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි</p> <p>(i) මු.රෙ.137 (5)</p>	<p>සැපයීම සම්බන්ධයෙන් වන අවස්ථාවේදී ඒවා පරීක්ෂා කොට නිවැරදි ලෙස භාරගෙන තිබෙන බව නැතහොත් රජයේ රෙගුලාසි හා උපදෙස් අනුව අන්‍යාකාරයකින් ඒ ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ ගණන් පෙන්වා තිබෙන බව සඳහන් වුවද සමාගම විසින් පීච්සි වයර්, ඔක්සිජන්, ටයර් සහ ඩීසල් මාරු කිරීමේ බට යනාදී භාණ්ඩ ලැබීමට පෙර අත්තිකාරම් ලෙස ඉන්වොයිස් වටිනාකම වූ රු.517,641 ක මුදලක් පෞද්ගලික සැපයුම්කරුවන් 05 දෙනෙකු වෙත සම්පූර්ණයෙන්ම ගෙවා තිබුණි.</p>	<p>මුදල් පදනම මත භාණ්ඩ ලබා ගැනීමට සිදු වන නඩත්තු සඳහා හා අවශ්‍ය වන අනෙකුත් සුළු පරිමාණයේ භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම් සඳහා භාණ්ඩ ලබා ගන්නා අවස්ථාවේ දී වෙක්පත නිකුත් කිරීමේ පදනම මත අත්තිකාරම් ලෙස මෙලෙස ගෙවා ඇති අතර, ආයතනයේ ව්‍යාපාර ස්වභාවය අනුව එලෙස ගෙවීමට සිදු වන අවස්ථා උද්ගත වන නමුත් ඒ පිළිබඳව නිසි කළමනාකරණයකින් කටයුතු සිදු කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>භාණ්ඩ ලැබීමට පෙර සම්පූර්ණ වටිනාකම් අත්තිකාරම් ලෙස නොගෙවිය යුතුය.</p>
<p>(ii) 201 මු.රෙ. 371(2)</p>	<p>(i) නියමිත කාර්යයන් අවසන් කළ වහාම ලබාගත් අත්තිකාරම් පියවීම සිදුකළ යුතු වුවත් නිලධාරීන් 13 දෙනෙකු විසින් ලබාගෙන තිබුණු එකතුව රු.1,460,999 ක අතුරු අග්‍රිම නියමිත කාර්යයන් අවසන් කළ වහාම පියවා නොතිබුණි.</p>	<p>මෙම අත්තිකාරම් සියල්ල පියවා ඇති බව දන්වා සිටිනු කැමැත්තෙමි.</p>	<p>නියමිත කාර්යය අවසන් කළ වහාම ලබාගත් අත්තිකාරම් පියවිය යුතුය.</p>
	<p>(ii) නියමිත කාර්යයන් අවසන් කළ වහාම ලබාගත් අත්තිකාරම් පියවා නොතිබියදී සමාගමෙහි සහකාර පරිපාලන කළමනාකාරිණිය වෙත නැවත තත්කාර්යය අතුරු</p>	<p>එකඟ නොවෙමි. මෙහිදී එම නිලධාරියා වර්ෂය පුරාම වරින් වර ලබා ගත් අත්තිකාරම් සැලකිල්ලට ගෙන ඇති</p>	<p>මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව ලබාගත් අත්තිකාරම් පියවා නොතිබියදී වෙනත් තවත් අත්තිකාරම් ලබා නොදිය යුතුය.</p>

අග්‍රිම ලබා දී තිබුණු නමුත් ඔහු එම අවස්ථා නිරීක්ෂණය විය. අත්තිකාරම් වරින් වර පියවීම් සිදු කළ ආකාරය සැලකිල්ලට ගෙන නොමැති බව පෙනී යයි.

(i) 2022 දෙසැම්බර් 21 දිනැති අංක PED 08/2022 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය සමාගම්වල සේවකයින් සඳහා ඉතිරිකර ගත් නිවාඩු මත දීමනා ගෙවීමේදී එම ගෙවීම් සඳහා සලකා බලන වර්ෂයට පෙර වර්ෂයට අදාළව භාණ්ඩාගාරයට ගෙවියයුතු ලාභාංශ/ අයබදු ගෙවා තිබිය යුතු වුවත් සමාගම විසින් 2019/2020, 2020/2021 හා 2021/2022 වර්ෂවලට අදාළව ගෙවියයුතු ලාභාංශ ගෙවීම් නොකර සමාගමේ සේවකයින් විසින් ඉතිරිකර ගත් කෙටි නිවාඩු හා වෛද්‍ය නිවාඩු සඳහා එකතු වටිනාකම රු.4,113,280 ක නිවාඩු දීමනා හා විධායක ශ්‍රේණියේ නිලධාරීන් ඉතිරිකර ගත් වෛද්‍ය නිවාඩු සඳහා එකතු වටිනාකම රු.1,708,981 ක දීමනා ගෙවා තිබුණි.

එකඟ නොවෙමි. මහා භාණ්ඩාගාර අංක 01/2021 දරන වක්‍රලේඛය අනුව සේවකයන් ඉතිරි කර ගත් නිවාඩු සඳහා ගෙවීමේ හැකියාවක් පවතින බව දන්වා සිටිනු කැමැත්තෙමි.

වක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) 2021 දෙසැම්බර් 15 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ 03/2021 2022 වර්ෂයේ ප්‍රසාද දීමනා ගෙවීමේදී විගණන මූල්‍ය ප්‍රකාශන මත පදනම්ව ගෙවිය යුතු වුවද 2020/2021 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන මත විගණකාධිපති වාර්තාව නිකුත් කර තිබුණේ 2022 දෙසැම්බර් 14 දින වුවත් ඊට පෙර ප්‍රසාද දීමනා ලෙස රු. 1,660,500 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි.

2022 මැයි 04 වන දින එවැනි ගෙවීමක් සිදු කර නොමැති බව දන්වා සිටිනු කැමැත්තෙමි. අප සමාගම විසින් ප්‍රසාද දීමනා ගෙවනු ලැබූයේ අංක PED 09/2022 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ විධිවිධාන අනුව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය යටතේ බව දන්වා සිටිනු කැමැත්තෙමි.

වක්‍රලේඛ උපදෙස් පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය
2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.361,195,599 ක ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු.160,827,729 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.200,367,870 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට විකුණුම් පිරිවැයෙහි අඩුවීම, වෙනත් ආදායම් හා ශුද්ධ මූල්‍ය ආදායමෙහි වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

- (අ) ලංකා බැංකු ජංගම ගිණුමෙන් 2022 නොවැම්බර් 10 දින රු.100,000,000 ක ස්ථාවර තැන්පතුවක් ආරම්භක කිරීම සඳහා මුදල් ලබාගෙන තිබුණි. ඒ අනුව එම ජංගම ගිණුම අයිරා ශේෂයක් බවට පරිවර්තනය වීම හේතුවෙන් එම ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා ගෙවන පොලියට වඩා සියයට 2.5 ක වැඩි පොලියක් ගෙවීමට සිදු වී තිබුණු බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

එකඟ විය නොහැක 2022 මන්ද යත් . දින ලබා ගත් 10 නොවැම්බර් රු 100,000,000.ක මුදල භාවිත කර ආරම්භ කරන ලද ස්ථාවර තැම්පතුව සඳහා හිමි පොලී ප්‍රතිශතය වේඒ අනුව එම මුදල බැංකු අයිරාව . හරහා ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් දැරීමට සිදුවන සියයට 2.5ක අමතර පොලී වියදමට වඩා වැඩි පොලී ආදායමක් අප විසින් ලබා තිබෙන බව දන්වා සිටිනු කැමැත්තෙමිඒ අනුව සමාගම . ෂමව හා ඵලදායිව සතු මුදල් ඉතා කාර්යක් ක්ෂ කළමනාකරණය කර ඇති බවත් අධ්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ඊට ලැබී ඇති බවත් දන්වනු මෙම ගැටළුව මීට ප .කැමැත්තෙමිෙරද ඉදිරිපත් වූ නමුත් ඒ සඳහා අවශ්‍ය පිළිතුරු එහිදී ද විගණනයට ලබා දී තිබුණි .

නිවැරදි තීරණ මත මුදල් ආයෝජනය කළ යුතුය.
- (ආ) මහවැලි අධිකාරියට අයත් හම්බන්තොට බදු ඉඩමේ ගබඩාවක් ඉදිකිරීමට සමාගම විසින් 2019/2018වර්ෂය තුළදී දරා ඇති ප්‍රාරම්භක වියදම්වල එකතුව රු. 3,732,901 ක් වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය වන විටද එහි ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භකර හෝ වෙනත් ඵලදායි කටයුත්තක් සඳහා භාවිතාකර නොතිබුණි .ඒ අනුව උක්ත වියදම නිෂ්කාර්ය වියදමක් බවට පත්ව ඇති බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

එක් එක් කාල වකවානුවන්හි සිදු වූ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති වෙනස් වීම් හේතුවෙන් සැලසුම් කළ කාර්යය ඉටු කර ගත නොහැකි වී ඇත. එසේ ඉදිරියේ දී මෙම ඉඩම වඩා ඵලදායි කටයුත්තක් සඳහා යොමු කිරීමට අවශ්ය සැලසුම් සකස් කර ඇත.

සම්පත් ඵලදායි ලෙස උපයෝජනය කළ යුතුය.
- (ඇ) සීමා සහිත කොළඹ කොමර්ෂල් පොහොර සමාගමේ අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික් තොග බෙදුම්කරුවෙකු වශයෙන් කටයුතු කරන ලද කෘෂිකාර්මික බෝග වගා කරුවන්ගේ සංවිධානයට ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන වෙත බෙදාහැරීමට ලබා දී තිබුණු පොහොර ප්‍රමාණයෙන් 2006 අප්‍රේල් 26 වන දින සිට 2009 මැයි 25 යන කාල සීමාව තුළදී සහනාධාර පොහොර මෙ.ටොන් 7,508.45 ක උනතාවයක් නිරීක්ෂණය වී ඇති අතර එම තොග උනතාවයේ

එකඟ විය නොහැක 2009 මෙම සිදුවීම . වර්ෂයේ වාර්තා වූ සිදුවීමක් වන අතර, සමාගම පාර්ශවයෙන් ගත හැකි සියලු නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග මේ වන විට ගෙන ඇති අතර, අනුරාධපුර මහා අධිකරණයෙහි නඩු කටයුත්තක් මේ වන විටත් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින බව අවධාරණය කරනු ලබන අතර, පෙර අවස්ථාවන් ගණනාවක දී මේ පිළිබඳ සියලු තොරතුරු විගණය වෙත ඉදිරිපත් කොට ඇති අතර, රාජ්‍ය ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභාවේදී ද මෙම ගැටලුව පිළිබඳ සාකච්ඡා කොට තිබෙන බවද සිහිපත් කරනු කැමැත්තෙමිතවද මෙවැනි විගණන විමසුම් . නිසි විමර්ශනයකින් තොරව ඉදිරිපත් කිරීම

ණය ශේෂයන් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

වෙළඳපල වටිනාකම වූ නොසුදුසු බව යෝජනා කරන අතර, සම්පූර්ණ රු.848,003,961 ක අලාභය මේ වන නොවැණු හා මේ වන විට ක්‍රියාමාර්ග ගෙන විටත් එම සංවිධානයෙන් අයකර ඇති හා ආයතනයේ ක්‍රියාකාරිත්වයෙන් පරිහානි වූ කටයුතු ඉදිරිපත් කිරීම ආයතනයට ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. මෙන්ම ආර්ථිකයට ද බලපෑමක් විය හැක . අරමුදලේ නිතර මූල්‍යමන්ද යත් ජාත්‍ය නිරීක්ෂණයන්ට ද මෙම කරුණු ලක්වන බැවිනි.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
---	---------------------	-------------------------------------	-----------------

<p>භාණ්ඩාගාර ලේකම්ගේ 2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය සමඟ නිකුත් කරන ලද මෙහෙයුම් අත් පොතෙහි 6.6 වගන්තිය</p>	<p>ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත සෑම රාජ්‍ය සමාගමක්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කොට විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත්, 2022/2023 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 126 ක් ගතවීමෙන් පසුව විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත්කර තිබුණි.</p>	<p>මෙම දින 126ක් දක්වා වූ කාල සීමාව සඳහා සමාගමෙන් වූ ප්‍රමාද දෝෂයන්ට අමතරව අපගේ පාලනයෙන් තොර හේතුද බලපා ඇත. රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය අනුව ඉදිරියේදී මෙම කාලය අවම කර ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>චක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.</p>
---	---	---	---